

NÄKYMÄTÖN VALTA

Mihna Pätsikkä

Näkymätön valta

Minna Pätsikkä

© 2025 Minna Pätsikkä
Kustantaja: BoD · Books on Demand,
Mannerheimintie 12 B, 00100 Helsinki,
bod@bod.fi
Kirjapaino: Libri Plureos GmbH,
Friedensallee 273, 22763 Hampuri, Saksa
ISBN: 978-952-80-2812-3

Tämän tarinan tapahtumat, henkilöt ja heidän yhteytensä olemassa oleviin ja olemassa olemattomiin organisaatioihin, paikkoihin tai maailman tapahtumiin ovat täysin tuulesta temmattuja.

Äärettömän laitamien ulkopuolella ajoittain hillitsemättömänä käyskentelevä mielikuvitus vain halusi järjestää kirjaimet juuri näin, juuri näiden kansien väliin.

VUOSI 2026, Houston, Susan

Kooma

En pysty avaamaan silmiäni. Ponnistan saadakseni käteni liikkumaan ja se tuntuu kipuna kaikkialla. Saan käännettyä päätäni vasemmalle, pois päin luomieni läpi tunkevista viiltävästä valosta. Joku puhuu, mies ja nainen. Silmissäni tuntuu painetta ja ne tuntuvat liimaantuneen kiinni. Saan lopulta raotettua ensin toista ja sitten toista. Oikeassa silmässäni tuntuu ohimenevä vihlaisu. Tämä tuoksu, desinfiointiaine ja teepuuöljy. Kiiltävä metalliputki heijastaa tuota kaameaa valoa. Metalliputki on sängynlaita. Makaan sairaalasängyssä? Vartaloni on painava, aivan kuin se ei olisi edes minun.

’Näyttäisi siltä, että herääminen saattaa tapahtua tässä vuorokauden sisällä, jos tapahtuu lainkaan, mutta hapenpuute on saattanut tuhota aivoja paljonkin. Ei ole varmuutta, että hän palaisi vielä normaaliin elämään’, puhelee mies. Mies näyttää miellyttävältä, mutta hänen olkea muistuttava kellertävä tukkansa näyttää peruukilta. Hän pitelee käsissään avoinna mustaa kansiota. Kädet ovat suuret, käden selässä tummia karvoja. Miten olkitukkaisella miehellä on kädessään tummia karvoja? Ja sormien päät ja kynnet, ne ovat suorat. Ääneni ei tule, vaikka yritän huutaa. Ponnistan taas ja saan kieleni liikkumaan. Ääneni aukeaa hallitsemattomasti korahdellen ja vinkunen vuorotellen, ja pystyn huutamaan:

’Hän on tappaja, murhaaja, ottakaa hänet kiinni!’ Huudan täysillä, mutta korvani kertovat, että minusta lähtee pelkkää kähinää. Silti naiset, sairaanhoitajat, ottavat kiinni käsistäni, joita tuskin jaksan liikuttaa muutenkaan. Itken. Kauhu täyttää minut. Sydämeni hakkaa ja hengitys salpaantuu.

’Rauhoitu, olet täysin turvassa. On normaalia, että tunnet paniikkia. Minun nimeni on Rune ja olen täällä auttamassa sinua. Olet ollut koomassa lokakuun tsunamista asti. Sinut löydettiin vanhan tehtaan rannasta onneksi jo heti samana yönä. Saimme sinut nopeasti hoitoon, muuten olisit menehtynyt. Minä olen aivotutkija ja psykiatri. Ja et uskokaan, miten onnellinen olen, että pystyt puhumaan’, mies sanoo.

'Annetaan hänelle lisää rauhoittavaa, mutta vain vähän, jotta orientoituminen paikkaan ja aikaan alkaa', hän sanoo hoitajille. He päästävät irti käsistäni, ja hän kohdistaa ystävällisen katseensa minuun sanoen:

'Tänään on 16.12.2026, ja olet ollut koomassa kaksi kuukautta ja kaksi päivää. Se on pitkä aika. Suunnilleen saman verran tarvitaan nyt rauhallista aikaa henkiseen palautumiseen. Lepäile nyt rauhassa, ja katsotaan myöhemmin fyysisen palautumisen tilannetta. Sinun on täytynyt olla kauan ilman happea. Se, että pystyt puhumaan ja katsomaan minua, on ihme. Pelkosikin on siis tässä hetkessä vain onnellinen asia. Olet täysin turvassa, ja huolehdimme sinusta. Kaikki nämä käsiisi ja päähäsi kiinnitetyt anturit ovat nyt tärkeitä, jotta voimme seurata tilannettasi. Yritä olla välittämättä niistä ja katsele rauhassa ympärillesi sikäli, kun jaksat. Olet saanut, ja saat edelleen, ravintoliuosta ja kipulääkkeitä tiputuksessa, mutta mahdollisimman pian pyrimme antamaan sinulle nestettä ja ravintoa myös suun kautta, kunhan fyysiikkasi ehtii hiukan palautua. Ihan tarkalleen emme tiedä, mitä koomassa ollessaan ihminen kokee, mutta hallusinaatiot ovat tavallisia heräämisen jälkeen. Niihin auttaa terapia ja pelkotiiloihin meillä on kyllä lääkkeitä. Jätän sinut nyt rauhassa lepäämään ja olen kieltäytynyt ottamasta muita potilaita. Joten heti, kun painat kutsunappia tässä sängyn laidassa, tulen luoksesi. Olen ainoastaan sinua varten täällä. Olet täysin turvassa, ja kaikki on nyt hyvin', mies sanoo, hymyilee ammattimaisesti ja poistuu rauhallisesti huoneesta.

Hoitajat ovat myös poissa. Olen yksin. Hänen sanahelinänsä jää soimaan päähäni, kun näen hänen kävelevän pois nostelleen valkoista takkiaan kauluksista asetellakseen sen paremmin. Huone on valtavan korkea ja valkoinen. Hänen sanansa kimpoilevat seinästä seinään, kunnes jäävät leijumaan kolkkoon huoneeseen. En saa kunnolla happea. Hoitajat tulevat takaisin ja häääävät ympärilläni. Maku suussani on outo, kuin olisin syönyt muovia. Kieleni on paksu ja kuiva, kuin korppu. Silti kuola valuu suupielestäni, kun pääni kääntyy väkisin sivulle. Näen nyt käteni ja tajuan sen olevan ohut ja luiseva. Ihoni on ryppyinen, kuin kuihtunut kokoon. Näen kämmenselkäni luurangon kaikki muodot ja sormieni pienet luut kokeillessani ylettymistä kutsunappiin. Dolfie, pelasta minut! Ihoani polttaa. Tarvitsen meren viileän veden.

Miksi he puhuvat minulle tsunamista? Tämän on pakko olla painajaisunta. Tai oliko kaikki se, minkä muistan yksityiskohtaisesti, kaikki se, minkä koen todelliseksi, oliko se pelkkää unta? Kooman aikaista unta?

Muistikuvia

Vanki

Olin vanki. 14.10.2026 minä, Susan Emilie Atman, istuin neljäkerroksisen betonisen tehdasrakennuksen kylmällä ja rosoisella lattialla. Ainoat asiat mihin silmäni saattoivat osua, olivat vanhat pölyiset toimistokalusteet ja ruosteinen kahdella integroidulla turvalukolla varustettu ovi sekä katon rajassa oleva ikkuna.

Tunnistin ikkunan sen yläreunassa näkyvästä pitkästä räystäästä, johon puolittain reunan yli oli asettunut keltanauhainen kumitossu. Olin kerran aiemmin ohi juostessani tullut katsoneeksi ylös räystäälle ja miettinyt, miten kovaa jonkun oli tarvinnutkin tossua heittää, saadakseen sen lentämään niin korkealle. Olin silloin mielessäni nähnyt tossun keinuvan hetken reunalla päästen kuitenkin lopulta tasapainoon jääden heiluttelemaan keltaisia nauhojaan reunan yli.

Oltuani lukkojen takana neljä päivää, kolme päivää oli kulunut ainoastaan miettien keinoja päästä käsiksi tuohon ikkunaan. Ikkuna oli lattialta arvioiden noin viiden metrin korkeudella, ja mittailin mahtuvani siitä ulos, jos vain ylettyisin siihen. Tiesin toisaalta myös, etten edes pinoamalla kaikkia mahdollisimman vakaita esineitä ympäriltäni, saisi niistä kyllin tukevaa rakennelmaa, jonka päälle uskaltaisni kiivetä. Jos putoaisin noin korkealta, olisi pakoyritykseni sillä taputeltu.

Kauempana seinustalla oli suuria arkistokaappeja, mutta ne olivat pultein kiinni lattiaan kiinnitetyissä ruostuneissa kiskoissaan, eikä minulla olisi voimaa siirtää kaappeja, vaikka olisi työkaluja pulttien avaamiseen. Ainoa työkalun tapainen, minkä katseeni oli lattialta havainnut, oli ikivanha kynänteroitin.

Ruosteinen ovi, jonka vasemmassa reunassa oli päälletysten kaksi isoa pyöreää lukkoa, oli saanut samoilte kohdin osumaa siten, että näytti, kuin noiden lukkojen vieressä olisi ollut nauruun vääristynyt terävähampainen

suu. Kuin kyljellään makaava ruskea irvistys olisi yrittänyt kertoa minulle, ettei ulospääsyä olisi.

Kostean betonin lemu ja ilmassa leijuvat valossa vilkkuvat betonipölyhiukkaset yhtyivät suussani juomapuollossa seisoneeseen veteen cocktailiksi, jota tohdin nauttia vain harvakseltaan. Tiesin veden loppumisen lopettavan myös hapen kulkeutumisen soluihini. Ja tiesin, että elimistöni aineenvaihdunnan alkaessa lopulta kunnolla sakata, alkaisivat myös aivoni nopeasti kutistua. Sitä iloa en vangitsijoilleni tulisi koskaan antamaan, vaan pitäisin viimeiseen asti kiinni siitä, minkä tiesin. Ja vaikka en jokaista tutkimustulosta voisi muistaakaan, oleellisimman olin tallentunut aivojeni sopukoihin.

Päätin, etten päästäisi ajatusten sekalaista kakofoniaa sekoittamaan päätäni, vaan keskittyisin ainoastaan analysoimaan ja tekemään rationaalisia ratkaisuja. Se vei aina eteenpäin, niin tutkimuksessa, kuin elämässäkin. Kuitenkin huomasin vähän väliä pelonsekaisten tunteiden saavan valtaa. Ne pyrkivät muistuttamaan, miten vakavassa pulassa oikeastaan olin.

Etsisikö minua joku kollegani, joka tiesi säännölliset aikatauluni? Tai huomaisiko kukaan? En ollut sopinut mitään tapaamisia koko viikolle, jotta saisin keskittyä tutkimukseeni, ja alkavan viikonlopun oli ollut tarkoitus taata minulle täydellinen työrauha tyhjässä labrassani. Vasta seuraavan viikonlopun Delhi-symposiumiin olin sopinut lentäväni yhtä matkaa Olivieiran väen kanssa.

Päivää ennen betonilattiaa, olin istunut kalliilla, uudelta nahalta tuoksuvalla nojatuolilla ja esitellyt tutkimustuloksiani työntajalleni, Kansainväliselle merenpohjajärjestölle, ISA:lle. Olin saanut tehtäväkseni koota esitykseeni rikokseen viittaavia havaintojani symposiumissa esitettävään muotoon, ikään kuin pohjaksi symposiumin jälkeen aloitettaville keskusteluille Merioikeuden kanssa. Rikollisuus herkällä koskemattomalla alueella oli saatava kuriin, ja asialle oli näin ollut tarkoitus saada alan johtavien tutkijoiden huomio juuri vuoden merkittävimmissä merikaivosalan symposiumissa Delhissä. Perimmäinen tarkoitus oli ollut samalla kuulla muiden saman alueen tutkimusryhmien mahdollisina sivulöydöksinäkin esiin tulleet tulokset, jotka tukisivat minun tutkimusryhmäni tuloksia. Ilman

ISA:n sopimuksia ja rajoituksia tapahtuva kaivostoiminta saisi aikaan peruuttamattomia muutoksia syvänmeren herkkään ekosysteemiin, ja asiaan haluttiin päästä puuttumaan välittömästi.

Tehtäväni oli vuosia ollut seurantanäytteiden otto tuolla tarkkaan valvotulla Tyynenmeren polymetallikyhmyjen alueella. Tutkimusryhmäni mittaukset osoittivat vedenpitävästi, että alueelle oli ilmaantunut ylimääräistä eli luvaton kaivostoimintaa. Lisäksi olin nyt saanut tulosteni tueksi myös valokuvamateriaalia alueelle kuljetettavista kaivoskoneista, joiden alkuperä oli toistaiseksi epäselvä.

Miksi olin luottanut siihen, että tieto tuloksistani ei leviäisi myös ISA:n ulkopuolelle ja mahdollisesti jopa juuri sille taholle, joka haluttaisiin asiasta vastuuseen. Olivatko merkittävät tutkimusnäyttöni muodostaneet ympärilleni kuplan, jonka sisällä elin voimani tunnossa enkä suostunut näkemään, että minuun itseeni voisi kohdistua minkäänlaista uhkaa. Tiesinhän koko tutkimukseni ajan, että tällainen luvaton kaivostoiminta edellyttää suuremman kokoluokan organisaatiota, ehkä jopa kansainvälistä mafiaa.

Olin sukelluksen jälkeen rientänyt labraani kahden merkittävän näyteputken kanssa ja ihmetellyt ulkoa kuuluvia auton ovien ääniä. Äänet olivat kuuluneet yllättävän kovina ylös laboratoriotiloihin, ja olin mielessäni ollut ilahtunut kuvitellen tilaamaani ruuan saapuneen aiempia kertoja nopeammin.

’Rakennuksessa on ehkä joku muukin vielä tähän aikaan illasta. Joku Olivieiran labrasta on ehkä tilannut sattumalta samanaikaisesti jotakin, koska kuului useampien ovien kolahduksia. Ehkä keskustassa ei ollut liikennerruuhkaa’, niin muistan ajatelleeni.

Sitten ovelleni oli ilmestynyt tummaan maastopukuun pukeutunut vanhempi nainen, joka oli ystävällisesti pyytänyt minua luokseen käytävän puolelle. Olin hämilläni laskenut käsittelemäni näytteet telineeseen miettien, että mistäköhän oli kysymys. Muistan ajatelleeni naisen fiksuksi, koska hän ei astunut maiharikenkineen labran puhdastilan puolelle. Tilanne oli ollut niin yllättävä, etten ollut lainkaan huomioinut ISA:n turvallisuusprotokollaa. Edes aulatiloihin ei kenenkään olisi pitänyt päästä tuohon aikaan illasta, saati sitten ylös kerroksiin asti. Ainoastaan

kiinalaisravintolan ruokakuski pääsi sisään mihin aikaan tahansa, koska hänelle oli tehty turvallisuusselvitys ja myönnetty lopulta kulkulupa. Vaikka vankilassani miten mietin, en pystynyt muistamaan tapahtumia tuon hetken ja kylmän betonilattian väliltä. Ainoastaan teepuuöljyn ja oreganon sekatuoksu liittyi mielessäni tuohon hetkeen.

Olin niin innoissani ryhtynyt merkitsemään juuri keräämiäni näytteitä, etten ollut riisunut edes reppua selästäni, ja repussa ollut teräksinen juomavesipullo oli jäänyt selkäni alle, kun minut oli heitetty tyrmäni lattialle. Kolhiintunut vesipullo, joka aiheutti viiltävän tuskan selkärankaani, olisi ehkä ainoa pelastajani.

Katseeni hakeutui vähän väliä katonrajassa olevaan ikkunaan, ja hetkittäin kuvittelin sen avautuvan, ja alipainevoiman imaisevan minut ulos vankilasta. Täysin tietoisena ikkunan alla olevasta korkeasta pudotuksesta, aloitin lopulta kuitenkin epätoivoisen tavarankasauksen ikkunan alle. Sitten katseeni osui jälleen ylös ikkunaan, ja oudon sinikeltaista taivasta vasten näin kumitossun lisäksi leijan. Näkymä oli maalauksellinen. Kuvittelin mielessäni pienen pojan lennättäneen leijaa tehdashallin rannassa, ja leijan sitten karanneen pienestä kädestä vaahtopäiden sulaessa rantahiekalle.

Taivas oli epätodellinen, tumma ja keltainen yhtä aikaa. Ajattelin leijan tulleen tervehtimään minua ja muistuttamaan, että ranta, jossa itsekini iltaisin usein juoksin, oli aivan lähellä. Välissämme, minun ja meren, oli siis vain tuo typerä seinä. Se toi kummallista lohtua. Vain se, että tiesin meren olevan siinä. Betonin lemussa mieleni saattoi joka hetki kaivaa esiin meren tuoksun, ja ahmin sitä jaksakseni nostaa painavia kalusteita päällekkäin. Aivan kuin pelkkä tuoksu olisi tehnyt kalusteista painottomampia, niin kuin meri teki minusta, kun nousin sukelluksista painavien näytteenottolaitteiden ja sukellusvarusteideni kanssa.

Sitten se tapahtui. Ensimmäinen kuului vain järjetön ääni. Se oli jyryä, ulvontaa, vihlovaa ja niin suurta, että tuntui, kuin korvat olisivat painuneet sisään paksuun kallooni. Se oli myös särkymisen, pirstoutumisen, kaatumisen ja sortumisen ääni. Tunsin ilman pakenevan keuhkoistani. Pääni taipui taakse, ja tuntui, kuin minua olisi lyöty ilmalla vasten kasvoja. Sitten näköni sumeni. Tärinä heilutti järkälemäistä betonirakennelmaa, ja minusta tuntui, kuin olisin ollut pikkiriikkinen hiekanmuru marakassissa, pienen taaperon

hallitsemattomissa käsissä. Valtavat kiskoilla maahan kahlehditut kaapit kaatuilivat ja vääntylivät. Juuri kun olin saanut näköni takaisin, tuli toinen räjähdysmäinen pamaus, ja särkyneestä ikkunasta tulviva vesi alkoi murentaa seinää suurentaen ikkunan aukkoa betonin seasta rautoja paljastaen, kunnes lopulta osa seinästä työntyi minua kohti. Tunsin valtavaa kipua.

Kirjassa liikutaan eri maailmanaikojen välillä ja synnyttään uudelleen kesken jääneiden tehtävien loppuun saattamiseksi. Fysiikasta tuntemamme aikakäsityksen määrittelemä aika ei pitele päähenkilön elämänlankoja käsissään eivätkä sille alistu myöskään maailmaa tulevaisuudesta käsin hallitsevan tekoälyn, HAI3:n (High-level Artificial Intelligence, version 3), valjastaman Futuristi-Illuminaatin jäsenet.

Kirjan päähenkilö, Susan, työskentelee ensimmäisessä elämässään ISA:n, kansainvälisen merenpohjajärjestön, palkkaamana syvänmeren sukeltajana ja Tyynenmeren polymetallikyhmyjen alueella toimivan kaivosalueen tarkkailijana. Hän ajautuu kansainvälisen kobolttirikollisjärjestön jäljille ja joutuu hengenvaaraan, saatuaan tutkimustyönsä jatkumona tehtäväkseen käynnistää prosessin rikollisten jäljittämiseksi. Hän joutuu rikollisryhmän näkymättömän vallankäytön uhriksi, kunnes lopulta pääsee hetkellisesti vapauteen. Asioiden todellinen tila ei kuitenkaan vielä selviä - ennen kuin hänen seuraava elämänsä saattaa hänet jälleen samojen kysymysten äärelle.

Saatuaan toisen tilaisuuden, toisen elämän, hän taitavana tekoälykehittäjänä päätyy saman rikollisryhmän toiminnan keskiöön. Vasta toinen elämä avaa hänen silmänsä totuudelle, kun hän kohtaa kolmensadan vuoden päässä tulevaisuudessa kaiken taustalla operoivan tekoälyn, HAI3:n. Kaikki aiemmat kohtaamiset rikollisjärjestön kanssa ja hetkittäin kirjaa hallitsevat dystooppiset tunnelmat ovat itseään kehittävän tekoälyn aikaansaannosta sen pyrkiessä vahvistamaan itsensä luojien elämää maapallolla. HAI3 tähtää maapallon väkiluvun rajuun vähentämiseen, jotta pienemmällä ihmiskunnalla olisi enemmän resursseja satsattavaksi HAI3:n kehittämiseen tulevaisuudessa. Päähenkilön luoma *kahdeksanulotteinen toistomonistumateoria* avaa kuitenkin kvanttikenttien hellässä otteessa tien ajantasaiseen, joskaan ei toivotun kaltaiseen, kohtaamiseen HAI3:n kanssa.

Tämä kirja on scifitrilogian **HAI3** ensimmäinen osa: Näkymätön valta.

